

Eğirdir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Çalışma

Candan KUŞ ŞAHİN

SDÜ Eğirdir Meslek Yüksekokulu, Peyzaj Programı, 32500, Eğirdir / ISPARTA ckus@sdu.edu.tr

Sibel AKTEN

SDÜ Eğirdir Meslek Yüksekokulu, Peyzaj Programı, 32500, Eğirdir / ISPARTA

Ulvi Erhan EROL

SDÜ Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 32260, ISPARTA

Geliş Tarihi:15.09.2009

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nun değişik programlarında eğitim gören öğrencilerin rekreasyonel faaliyetlere katılım düzeylerinin belirlenmesidir. Bu bağlamda, öğrencilerin genel özellikleri araştırılmış, ekonomik ve sosyo-kültürel durumları belirlenerek rekreasyonel faaliyetlere eğilimleri ölçülmeye çalışılmıştır. Denekler, 2008–2009 Eğitim–Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı'nda Süleyman Demirel Üniversitesi Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nun çeşitli programlarında okuyan 334 öğrenciden oluşmaktadır. Öğrenciler tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Çalışma aracı olarak standart anket formu kullanılmıştır. Uygulanan anketler SPSS 13.0 istatistik programının yardımıyla değerlendirilerek, tablolar ve grafikler halinde özetlenmiştir. Çalışma bitiminde elde edilen sonuçlardan bir takım öneri ve düşünceler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, öğrenci, rekreasyon, rekreasyonel faaliyet

A Study to Determine Recreational Participation Tendency of the Eğirdir Vocational School Students

ABSTRACT

The objective of this study is to determine the recreational participation tendency of the university students who are enrolled in Eğirdir Vocational School at the Suleyman Demirel University. In this sense, the general characteristics of students have been overviewed; their tendencies to recreation activities were measured with economic and socio-cultural conditions. In the 2008 – 2009 Education Year (spring semester), the randomly selected 334 students, who were applied standard questionnaire form, educated in various programs at the Eğirdir Vocational school. After the data collection with questionnaire form, the finding was analyzed with using SPSS 13.0 (Statistical Program for the Social Science) statistic program. The study results and statistical analyses were discussed in the text.

Keywords: University, student, recreation, recreational activity

GİRİŞ

İnsanlar çalışma dışındaki serbest zamanlarında dinlenmekten ve sevdikleri ile hoş vakit geçirecek işlerle uğraşmaktan zevk duymaktadırlar. Bu nedenle, çalışma dışındaki geçirilen zaman, insanlar için büyük önem taşımaktadır.

Rekreasyon, Latince "re-tekrar, yeniden" ve "create-yaratma, yenileme" anlamına gelen sözcüklerin birleşmesinden oluşmuştur (Kalem, 2001). Türkçe karşılığı ise yaygın bir şekilde "boş zamanları değerlendirme" olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda, kişi veya toplumların boş zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici

etkinlikler şeklinde de tanımlanabilmektedir (Karaküçük, 1999). Planlama açısından ise rekreasyon, kent yaşamındaki bireylerin yorgunluğunu atması için (günlük, haftalık ve yıllık dinlenmeler için) yaratılan fiziki olanakların bütünüdür ifade etmektedir (Çubuk, 1981).

Koç (1991) rekreasyonu; serbest zamanlar içinde yapılan, bireyin kendi isteği sonucu düşünsel ve fiziksel yönden yenilenmesini amaçlayan, ayrıca bireyin toplumsal, ekonomik, kültürel olanakları ve yaşadığı toplumun yapısı ile bağımlı olarak yapılan etkinliklerin tamamı olarak tanımlamaktadır. Bayraktar (1972) ise; rekreasyonu "öncelikle

zevk almaya yönelik eğlence, dinlenme, öğrenme ve gezi gibi boş zamanları değerlendirme olanakları” olarak tanımlamıştır.

Günümüzde insanlar, istedikleri yaşam standardını sağlıklı yürütebilmek için rekreasyonel faaliyetlere ihtiyaç duymuşlardır. Özellikle büyük şehirlerde yaşayan bireylerde, kalabalık kent yaşamından kaçma arzusu, turizm ve rekreasyon faaliyetlerine duyulan ihtiyacı etkileyen önemli faktörlerden birisi olmuştur.

Rekreasyon aktivitelerinin seçimi, serbest zaman ayırma olanağına bağlıdır ve aynı zamanda eğitim düzeyi, gelir gibi etmenlerden etkilenir (Kurum, 1992). Rekreasyon faaliyetleri çok yönlü ve değişik şekillerde olabildiği için kesin bir sınıflandırma yapmak çok güçtür. Genel olarak rekreasyon faaliyetlerinin sınıflandırılmasında; fonksiyon, mekan, amaç vb. kriterler göz önünde tutulmaktadır.

Üniversite kampüsleri, orta öğrenimlerini tamamlamış öğrenciler ile değişik kategorilerde eğitimlerini bitirmiş akademisyenleri bünyesinde barındırmaktadır. Bu bakımdan incelendiğinde kampüslerin, sadece eğitim-öğretim ve öğrenci barınma işlevlerinin yürütüldüğü bir mekan olarak değil, aynı zamanda öğrenci-öğretim elemanı grubundan oluşan toplumun rekreasyon işlevlerini de karşılayacak şekilde planlanması gerekir. Üniversite kampüslerindeki genel rekreasyonel tesislere örnek olarak; açık ve kapalı spor tesisleri, sinema ve konser alanları, değişik şekillerde tasarlanmış kafeteryalar, yürüyüş alanları, kültürel tesisler, yeşil alanlar verilebilir.

Kampüs rekreasyonu; İngiltere, Amerika ve Kanada gibi gelişmiş ülkelerdeki üniversitelerin çoğunda benimsenmiş, gelişmiş bir kavramdır ve çoğunlukla eğitimin bir unsuru olarak görülmektedir. Buralardaki kampüslerde rekreasyon faaliyetleri oturmuş sistemle, programlı bir şekilde yürütülmektedir. Bu ülkelerdeki kampüs

rekreasyonu programlarında; basketbol, raket sporları, futbol, golf, voleybol, yüzme, kano ve su sporları gibi rekreatif etkinliklerin temel unsur olduğu görülmektedir (Zengin ve ark., 2009).

Toplumun farklı kesimlerinden gelip üniversite bünyesinde karşılaşan öğrenciler, eğitimleri süresince arkadaş, spor ve çalışma gruplarındaki etkileşimlerin etkisiyle bazı sosyalleşme evresi geçirirler. Üniversite kampüslerinde açık ve yeşil alanların geniş ve bir park şeklinde planlanması, öğretim elemanları ve öğrenciler üzerinde sakin, huzurlu bir ortam yaratması açısından önemlidir. Bu planlama şeklinin eğitim ve öğretimin kalitesini olumlu etkilediği düşünülmektedir (Çorbacı ve ark., 2005).

Ülkemizde kurulu bulunan eski üniversitelerin önemli bir bölümü ile günümüzde yeni kurulan üniversitelerin tamamına yakını kampüs üniversiteleri şeklindedir. Bu nedenle, üniversite yerleşkelerinin planlanmasında, peyzaj planlama ve tasarım ilkelerinin de göz önünde tutulması önemlidir (Çorbacı ve ark., 2005). Ancak söz konusu üniversitelerde, kampüs rekreasyonu açısından tam bir tasarım/planlamadan bahsetmek zordur. Ülkemizdeki mevcut kampüs rekreasyon yapısı içerisinde sahip olunan tesisler göz önüne alındığında, çoğunlukla sportif amaçlar için düzenlenmiş donatı elamanı ve tesislerin daha fazla bulunduğu, bu durumda spor ile uğraşan öğrenci/öğretim elemanlarının, diğerlerine göre daha şanslı olduğu söylenebilir. Halbuki, kampüslerdeki rekreasyon programlarının temel amacı, öğrencilerin mevcut tesisleri ve kaynaklarını mümkün olduğunca fazla kullanmasını sağlamaktır. Bu durumun sağlanması için ise, kampüs alanında yaşayan bireylerin rekreasyon faaliyetlerine olan ilgilerinin ve olmasını istedikleri tesislerin belirlenerek bu yönde düzenleme yapılması gerekir.

Bu çalışmada, Süleyman Demirel Üniversitesi Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nda farklı programlarda öğrenim gören öğrencilerin serbest zaman özellikleri ile rekreasyonel

eğilimleri, rekreasyonel etkinliklere katılım düzeyleri ve rekreasyonel taleplerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Elde edilen veriler, Eğirdir’de öğrenim gören öğrencilerin rekreasyonel ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması ve gelecekte üniversite ve yerel yönetimler tarafından imkânlar ölçüsünde karşılanmasına dönük araştırma özelliği taşıması bakımından önemlidir.

MATERYAL VE METOD

Akdeniz Bölgesi’nde Isparta ili sınırları içerisinde, Eğirdir Gölü’nün doğudan batıya uzanan kıyılarında yer alan Eğirdir ilçesinde yer alan Eğirdir Meslek Yüksekokulu, YÖK Genel Kurulunun 06.02.1995 tarihli kararıyla 1995-1996 öğretim yılında İktisadi ve İdari Programlar Bölümü "Turizm ve Otelcilik" programı ile eğitim-öğretime başlamıştır. Meslek Yüksekokulu bünyesinde halen Teknik Programlar Bölümü ve İktisadi ve İdari

Programlar Bölümü olmak üzere 2 bölüm bulunmaktadır. Bu iki bölüme bağlı olarak; Teknik Programlar Bölümü’nde “Peyzaj” ve “Şarap Üretim Teknolojisi ve Bağcılık” olmak üzere iki program; İktisadi ve İdari Programlar Bölümü’nde ise “Turizm ve Otel İşletmeciliği”, “Büro Yönetimi ve Sekreterlik”, “İnsan Kaynakları” ve “Muhasebe” olmak üzere dört program yer almaktadır. Teknik Programlar Bölümü içinde yer alan “Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama” ile “Su Ürünleri” programları kapatılmış olup, öğrenciler okula devam etmemekte, sadece sınavlara girmektedirler. Bu nedenle söz konusu iki programdaki öğrencilere anket uygulanamamıştır.

Eğirdir Meslek Yüksekokulu’nun farklı programlarında eğitim-öğretime devam eden öğrenci sayısının programlara göre dağılımı tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 Eğirdir Meslek Yüksekokulu’nda öğrenim gören öğrenci sayıları

Bölüm/Program Adı	I. Öğretim			II. Öğretim			Toplam		Genel Toplam
	E	K	Toplam	E	K	Toplam	E	K	
Turizm ve Otel İşletmeciliği	147	90	237	155	100	255	302	190	492
Büro Yönetimi ve Sekreterlik	18	65	83	28	48	75	46	113	159
İnsan Kaynakları	17	47	64	13	44	57	30	91	121
Muhasebe	42	53	95	31	54	85	73	107	180
Peyzaj	26	57	83	---	---	---	26	57	83
Şarap Üretim Teknolojisi ve Bağcılık	33	19	52	---	---	---	33	19	52
Bilgisayar Teknolojileri ve Programlama	1	0	1	---	---	---	1	0	1
Su Ürünleri	5	1	6	---	---	---	5	1	6
Toplam	289	334	623	227	246	473	515	580	1094

Bu araştırmada, Süleyman Demirel Üniversitesi Eğirdir Meslek Yüksek Okulu’nda kayıtlı ve farklı programlarda eğitim gören öğrencilerin rekreasyonel eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ankete katılan öğrenciler rastgele örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Özel olarak hazırlanmış anket soruları 197 bayan ve 137 erkek olmak üzere toplam 334 öğrenciye, 2009 yılının Nisan ayında 30 gün süreyle uygulanmıştır. Anket formları toplam 32 sorudan oluşmaktadır. Öğrencilerin sosyo-kültürel özellikleri ile birlikte rekreasyonel faaliyetlere bakış

açılarının öğrenilmesi için hazırlanmış anket formları, önce öğrencilere dağıtılarak doldurmaları istenmiş, daha sonra kısa süre içinde anketi tamamlayanlardan tekrar toplanmıştır. Anket formundaki soruların çoğunluğu tek seçeneği işaretleneceği şeklinde oluşturulurken, bazı sorular ise birden fazla seçeneğin işaretlenebileceği tarzda oluşturulmuştur.

Toplanan verilerin değerlendirilmesinde, SPSS 13.0 istatistik programı kullanılmıştır. Yanıtlanan tüm anket formları geçerli

sayılmıştır. Ankette yer alan sorulara ilişkin elde edilen veriler, tablolar düzenlenerek incelenmiş, daha sonra istatistiksel olarak değerlendirilmiş, sonuçlar yüzde ve sayısal olarak ifade edilmiştir.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrenci profilinin daha yakından değerlendirilebilmesi için ilk olarak öğrencilerin sosyo-ekonomik özellikleri ve aile yapıları incelenmiştir. Daha sonra öğrencilerin mevcut serbest zaman durumları ile rekreasyon faaliyetlerine olan ilgileri araştırılmıştır. Elde edilen veriler aşağıda verilmiştir.

Eğirdir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri

Bu çalışmada rastgele örnekleme yöntemi ile seçilen deneklerin %24'ünü Teknik Programlar Bölümü'nde ve %76'sını ise İktisadi ve İdari Programlar Bölümü'nde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Program bazındaki dağılım ise sırasıyla; %14,4 Peyzaj Programı, %9,6 Şarap Üretim Teknolojisi ve Bağcılık Programı, %31,1 Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı, %18,9 Muhasebe Programı, %15 İnsan Kaynakları Programı, %11 Büro Yönetimi ve Sekreterlik Programı şeklindedir. Ayrıca deneklerin %4,8'i hazırlık sınıfında, %45,8'i 1. sınıfta, %49,4'ü ise 2. sınıfta eğitim görmektedirler. Hazırlık sınıfındaki öğrencilerin oranlarının az olması, yüksekokuldaki sadece bir programda hazırlık sınıfının bulunmasından kaynaklanmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin %41'i erkek, %59'u ise bayandır.

Deneklerin çoğunluğunu (%67,7) 19-21 yaş grubunda yer alan bireyler oluşturmakta, 30 yaş üzerinde ise en az rastlanılan yaş grubu (%0,3) yer almaktadır.

Öğrenci ailelerinin gelir düzeyleri incelendiğinde; çoğunluğunun (%43,8) 500-1.000 TL gelire sahip olduğu görülürken, %14,7'sinin gelirinin çok düşük (\leq 500 TL) olduğu ve sadece %6'sının 2.000 TL'den fazla gelire sahip oldukları anlaşılmıştır.

Anne ve baba meslekleri bakımından ise; öğrenci ailelerinin sadece %22,8'inde anneler aile bütçesine katkı sağlamaktadır. Öğrenci annelerinin %7,8'i emekli, %4,8'i serbest meslek sahibi, %3,9'u işçi, %2,7'si memur, %2,7'si çiftçi ve %0,9'u esnaftır. Ailelerin büyük çoğunluğunda %77,2 oranı ile sadece babaların aile bütçesine katkı sağladığı anlaşılmıştır. Babaların meslek gruplarının sıralaması ise; emekliler (%32,3), serbest meslek sahibi olanlar (%14,1), işçiler (%13,2), çiftçiler (%12,6), memurlar (%12,6) ve %11 esnaf şeklindedir ve %4,2'sinin babaları ise çeşitli nedenlerle çalışmamaktadır. Öğrencilerin %62,6'sının ailelerinden sağladıkları gelire, %30,2'sinin kredi/burs ile %5,4'ünün çalışarak ve %1,8'inin ise akraba ve yakınlarının desteği ile öğrenimlerine devam ettikleri anlaşılmıştır.

Öğrencilerin aylık gelir durumları Tablo 2'de gösterilmiştir. Burada görülmektedir ki; öğrencilerden sadece %3,9'u 50 TL'den düşük gelir seviyesine sahipken, %17,1'i 150-200 TL gelire, %9,6'sı ise 500 TL'den yüksek gelire sahiptir.

Tablo 2 Öğrenci gelir grupları

Öğrenci Gelir Durumları (TL/Aylık)	Oranı (%)
0-50	3.9
51-100	5.4
101-150	7.2
151-200	17.1
201-225	6.8
226-250	8.1
251-300	11.1
301-350	10.2
351-400	8.6
401-500	12.0
> 500	9.6

Ankete katılan öğrencilerin %85,6'sı Eğirdir'de, %7,5'i diğer ilçelerde ve %6,9'u ise Isparta'da ikamet etmektedirler. Deneklerin %56,5'i arkadaşları ile evde, %22,2'si yurttan, %7,5'i otel/pansiyonda, %4,8'i evde tek başına, %7,2'si ailesi ile birlikte ve %1,8'i ise akraba/tanıdık ile birlikte kalmaktadırlar. Öğrencilerin medeni durumları

incelendiğinde ise, sadece 2 öğrencinin evli olduğu görülmektedir.

Eğirdir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Serbest Zaman Aktiviteleri ile İlgili Özellikleri

Ankete katılan öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirme durumları incelendiğinde; %38,6'sı serbest zamanını doldurmakta zorluk çektiğini, %30,9'u bazen zorlandığını, %30,5'i ise serbest zamanı değerlendirmede zorluk çekmediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin sadece %1,2'si Eğirdir Meslek Yüksekokulu'ndaki rekreasyonel faaliyetleri yeterli bulduğunu, %86,5'i yeterli bulmadığını, %12,3'ü ise kısmen yeterli bulduğunu belirtmiştir.

Ankete katılan deneklerin hafta içi ve hafta sonu serbest zamanları değerlendirilmiştir. Öğrencilerin hafta içi serbest zamanları incelendiğinde, çoğunluğunun (%25,4) 0-10 saat serbest zamanlarının bulunduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin hafta sonu serbest zamanları incelendiğinde ise; en fazla (%27,5) 21-30 saat, en az (%11,7) 0-10 saat serbest zamanlarının olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 3'te, öğrencilerin serbest zamanlarını dış mekânda geçirme sıklıkları yer almaktadır. Öğrencilerin %24,3'ü haftanın 2 gününü, %19,2'si ise 3 gününü dışarıda geçirdiğini belirtmiştir.

Tablo 3 Öğrencilerin serbest zamanlarını dış mekânda geçirme sıklıkları

Serbest zamanı dış mekânda geçirme sıklığı	Oran (%)
Her gün	9.3
Haftanın 6 günü	4.8
Haftanın 5 günü	7.2
Haftanın 4 günü	7.5
Haftanın 3 günü	19.2
Haftanın 2 günü	24.3
Haftanın 1 günü	19.8
Ayın 2 günü	2.5
Ayın 1 günü	2.4
Ayın 1 gününden az	3.0

Öğrenciler, dış mekân etkinliklerini en fazla (%51,2) ilkbahar ve en az (%1,2) kış mevsiminde gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğunun gün

içerisinde rekreasyonel etkinliklere ulaşım süresi (%36,5) 0,5 saat-1 saat ile (%23,4) 0-0,5 saattir (Tablo 4).

Tablo 4 Rekreasyonel etkinliklere ulaşım süresi (Saat/Gün)

Tercih Edilen Ulaşım Süresi (Saat / Gün)	Oranı (%)
0-0,5	23.4
0,5-1,0	36.5
1-2	19.8
2-3	10.4
>3	9.9

Tablo 5'de ise, öğrencilerin dış mekânda serbest zamanlarını geçirirken harcadıkları para miktarları yer almaktadır. Öğrencilerin dış mekân etkinliklerinde çoğunlukla (%46,7) 0-50 TL arası harcama yaptıkları anlaşılmıştır.

Tablo 5 Dış mekân etkinliklerinde öğrencilerin harcadığı para

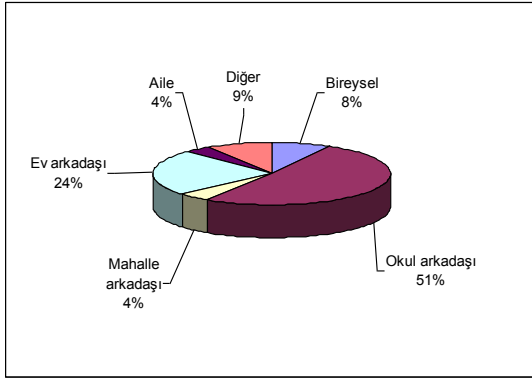
Etkinliklerde Harcanan Para (TL/aylık)	Oranı (%)
0-50	46.7
51-100	23.4
101-150	10.2
151-200	6.3
201-225	2.1
226-250	4.6
251-300	1.6
301-350	2.4
351-400	0.3
401-500	2.4

Öğrencilerin serbest zaman aktivitelerine katıldıkları yerler Tablo 6'da gösterilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin yarısına yakını (%49) serbest zaman etkinliklerine Eğirdir İlçe Merkezi'nde katıldıklarını ifade etmişlerdir. Süleyman Demirel Üniversitesi'nin kampüsündeki etkinliklere ise çok sınırlı olarak katılımın söz konusu olduğu görülmektedir.

Tablo 6 Öğrencilerin etkinliklere katıldıkları yerler

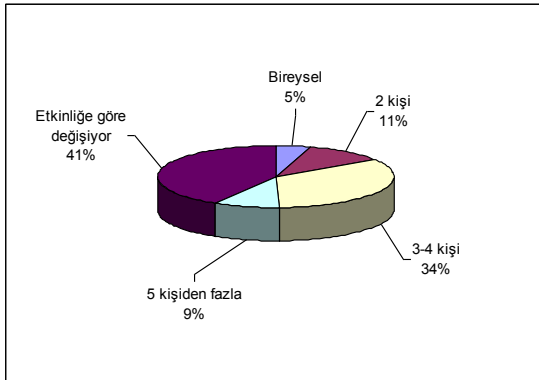
Etkinlik yerleri	Oranı (%)
Eğirdir ilçe merkezi	49.1
Isparta kent merkezi	27.8
Ailemin yaşadığı kent	20.1
Diğer ilçeler	2.7
SDÜ Kampüsü	0.3

Öğrencilerin etkinliklere diğer bireylerle katılma özellikleri Şekil 1’de verilmiştir. Öğrencilerin çoğunluğu (%51) etkinliklere okul arkadaşları ile %24’ü ise ev arkadaşları ile ve sadece %4’ü ailesi ve %4’ü mahalle arkadaşları ile etkinliklere katılmayı tercih ettiğini belirtmiştir.

Şekil 1 Öğrencilerin etkinliklere birlikte katıldığı kişiler

Şekil 2’de ise, öğrencilerin etkinliklere katıldıklarında yanlarında bulunan kişi sayıları verilmiştir. Öğrencilerin %41’i etkinliğe göre kişi sayısının değiştiğini belirtmekle birlikte, az sayıda öğrenci (%5) etkinliklere bireysel katılmayı tercih ettiğini ifade ederken, öğrencilerden %9’u ise etkinliklere kalabalık ve genellikle 5’ten daha fazla kişiyle katılmayı tercih ettiğini belirtmiştir.

Şekil 2. Öğrencilerin etkinliklere birlikte katıldıkları kişi sayıları

Öğrencilerin %71’i dış mekânda ve kapalı alanlarda etkinliklere katıldıklarını, %17’si sadece kapalı alanlardaki, %12’si ise sadece dış mekânlardaki etkinliklere katılmayı tercih ettiğini beyan etmiştir.

Tablo 7’de öğrencilerin serbest zamanlarında katılmayı en fazla istedikleri etkinlikler verilmiştir. Tablodan açık olarak görülmektedir ki; öğrencilerin çoğunluğu (%67,1) serbest zamanlarında açık havada dolaşmayı, %65,6’sı müzik dinlemeyi, %59,9’u internet ve bilgisayar oyunlarını tercih etmektedirler. Öğrenciler en az oranlarda ise (%10,5) kültürel toplantılara katılmayı, (%9,6) eliş yapmayı ve (%6) bilimsel toplantılara katılmayı istemektedirler.

Tablo 8’de, öğrencilerin serbest zamanlarındaki etkinliklere katılma nedenleri verilmiştir. Buradan anlaşılacağı üzere, öğrencilerin büyük çoğunluğu (%76,3) sıkıntıdan kurtulduğu için etkinliklere katıldığını, %69,8’i ise mutlu olduğu için, %66,2’si ise arkadaşlarıyla beraber olabildiği için serbest zaman etkinliklerine katıldığını, az sayıdaki öğrenci (%13,8) ise yalnız kalmak için bu tür etkinliklere katıldığını belirtmişlerdir.

Tablo 7 Öğrencilerin serbest zamanlarında en fazla katıldıkları etkinlikler

Etkinlik Türü	Seçilme Sayısı	Oranı (%)
Açık havada dolaşmak	224	67.1
Müzik dinleme	219	65.6
İnternet-bilgisayar	200	59.9
TV seyretme	192	57.5
Yürüyüş yapmak	168	50.3
Kafeterya	159	47.6
Kitap okuma	154	46.1
Spor faaliyetleri	148	44.3
Tiyatro-sinema	141	42.2
Piknik	137	41.0
Okey-bezik-briş	104	31.1
Ziyaret	95	28.4
Koşmak	44	13.2
Güzel Sanatlar	41	12.3
Konser-opera-bale	39	11.7
Kültürel toplantılar	35	10.5
Elişi yapma	32	9.6
Bilimsel toplantılar	20	6.0
Diğer	6	1.8

Tablo 8 Serbest zaman etkinliklerine katılma nedenleri

Katılma Nedeni	Seçilme Sayısı	Oranı (%)
Sıkıntıdan kurtulduğum için	255	76.3
Beni mutlu ettiği için	233	69.8
Arkadaşlarımla beraber olduğum için	221	66.2
Dinlendirici bulduğum için	195	58.4
Bilgi ve Kültürümü arttırdığı için	108	32.3
Çevremi Genişlettiği için	95	28.4
Eğitici olduğu için	88	26.3
Sağlığıma faydalı olduğu için	86	25.7
Yeni beceriler kazandığım için	79	23.7
Yalnız kalmak için	46	13.8

Öğrencilerin serbest zaman etkinliklerine katılmayı isteyip de katılamama nedenleri araştırıldığında ise, bu nedenlerin en fazla maddi sorunlar (%54,2) olduğu, ayrıca %33,5'inin ise içinde bulunduğu ortamdan dolayı etkinliğe katılamadığı görülmektedir (Tablo 9).

Tablo 9 Serbest zaman etkinliklerine katılamama nedenleri

Katılamama Nedeni	Seçilme Sayısı	Oranı (%)
Maddi nedenlerle	181	54.2
İçinde bulunduğum ortamın engel olması	112	33.5
Faaliyetler konusunda bilgim olmaması	79	23.7
Alışkanlığım olmadığı için	65	19.5
Katılım için teşvik edilmemem nedeniyle	58	17.4
Serbest zamanımın olmaması	54	16.2
Diğer	2	0.6

Öğrencilerin, Eğirdir İlçesi'nde serbest zamanlarını geçirmek için olmasını istedikleri aktivite alanları Tablo 10'da verilmiştir. Tablodan da anlaşılacağı üzere öğrenciler Eğirdir'de aktivite alanı olarak en çok sinema (%78,4), alışveriş merkezi (%71,3), eğlence merkezi (%68), spor tesisleri (%64,4) ve kafe-bar (%62,3) olmasını istemektedir.

Tablo 10 Eğirdir İlçesi'nde olması istenilen serbest zaman etkinlik alanları

Etkinlik Alanı Türü	Seçilme Sayısı	Oranı (%)
Sinema	262	78.4
Alışveriş merkezi	238	71.3
Eğlence merkezi	227	68.0
Spor tesisleri	215	64.4
Kafe-bar	208	62.3
Çok amaçlı kültür merkezi	170	50.9
Bilardo-bowling-masa tenisi salonu	160	47.9
Tiyatro salonu	152	45.5
Konser salonu	145	43.4
Kent parkı	124	37.1
Disko	121	36.2
Müzik eğitim merkezi	120	35.9
Yürüyüş yolu	111	33.2
Okey-bezik-bric salonu	99	29.6
Bisiklet yolu	91	27.2
Koşu yolu	84	25.1
Botanik bahçesi	80	24.0
Diğer	6	1.8

TARTIŞMA

Eğirdir Meslek Yüksekokulu'ndaki farklı programlara kayıtlı öğrenci sayıları ve elde edilen veriler incelendiğinde, rasgele örnekleme yöntemi ile seçilen deneklerin Yüksekokulun bütününe temsil ettiği söylenebilir.

Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nun farklı programlarında eğitim gören öğrencilerin aile gelir düzeylerinin, Türkiye geneline benzer özellik taşıdığı, çoğunluğunun 1000 TL'den az olduğu ve öğrencilerin büyük bir kısmının ailelerinden gelen para ile öğrenimlerini sürdürdükleri anlaşılmıştır. Yukarıda kısaca açıklanan verilerden, Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nda öğrenimlerine devam eden öğrencilerin çoğunluğunun, orta ve alt gelir seviyesine sahip ailelerin çocuklarından oluştuğu ifade edilebilir. Bu sosyo-ekonomik durum, öğrencilerin temel ihtiyaçlarını kısıtlı imkânlarla sağladıklarını ve bazı rekreasyonel aktivitelere, özellikle fazla ücret gerektiren aktivitelere katılımlarının sınırlı olması sonucunu doğurması beklenebilir.

Öğrencilerin genel olarak serbest zamanlarını doldurmakta fazla zorluk çekmediklerini ifade etmelerine rağmen, yüksekokulun faaliyetlerini de yeterli bulmamaktadırlar. Benzer sonuçlar, bu konuda yapılan diğer araştırmalarda da ortaya çıkmıştır (Tekin, 2007). Buradan öğrencilerin okul ile ilgili etkinliklere değil de dışarıdaki etkinliklere daha fazla yöneldikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra Isparta'daki Süleyman Demirel Üniversitesi kampüsünün Eğirdir'e uzak olması ve öğrencilerin özellikle maddi durumlarının düşük olması nedeniyle, geniş olanaklarla donatılmış kampüs sosyal ve sportif tesislerini kullanan öğrenci sayısı yok denecek kadar azdır (Tablo 6).

Öğrenciler çoğunlukla hem açık alanda gerçekleştirilen her türlü serbest zaman değerlendirme etkinliklere hem de toplum kullanımına ayrılmış kapalı mekânlardaki ve evlerdeki serbest zaman etkinliklerine katılmaktan hoşlanmaktadırlar.

Ankete katılan öğrenciler, serbest zamanlarının en fazla iki gününü açık alan rekreasyonları için dış mekanda geçirmektedirler. Özellikle hafta sonları dış mekân etkinliklerine daha fazla yer vermekte ve bu tür etkinliklerde de en fazla 0-50 TL harcama yapmaktadırlar. Bu miktar 100 TL'den fazla harcama yapan öğrencilerin toplamından daha yüksek bir orandır (Tablo 5). Bu sonuç öğrencilerin rekreasyonel aktiviteler için harcama yapabilecekleri payın oldukça düşük olduğunu göstermektedir. Burada elde edilen veriler ailelerin gelir seviyeleri ile uyumludur.

Açık alanda gerçekleştirilen her türlü etkinlikler, faaliyetler için mesafe ve ulaşım süresi önemlidir. Özellikle rekreasyonel aktiviteler için ayrılan ücretin az olduğu zamanlarda bu kavramlara daha fazla dikkat edilmektedir. Öğrencilerin birkaç km.ye kadar olan etkinliklere sıkça katıldıkları gözlenirken, daha uzun mesafeli ve ulaşım süresi fazla olan aktiviteler ve hatta Isparta Kent Merkezi'ne dahi çok fazla gitmedikleri görülmektedir (Tablo 4). Oysaki Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nun Isparta Kent

Merkezi'ne mesafesi yaklaşık 34 km ve süresi ise 30-45 dakikadır. Benzer sonuçlar, bu konuda yapılan diğer araştırmalarda da ortaya çıkmıştır (Mansuroğlu, 2002).

Öğrenciler en fazla Eğirdir İlçe Merkezi'ndeki serbest zaman etkinliklerine katılmaktadırlar. Buradaki etkinliklere de genellikle okul arkadaşları ile katılım söz konusu olmaktadır. Katıldıkları kişi sayısı ise, etkinliğin türüne göre değişmekle birlikte, zaman zaman 3-4 kişi olarak etkinliklere katılım diğerlerine göre daha yüksek olabilmektedir.

Rekreasyonel faaliyetlere katılmaktaki asıl amaç, faaliyetin uygulandığı süre içinde anlık tatmini yakalamak ve yapılan etkinlikten zevk almak, ruhsal ve bedensel doyuma ulaşmaktır. Çınar ve Sanioğlu (2004) beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin serbest zamanlarında katıldıkları faaliyetlerin çoğunlukla; televizyon seyretme, gazete okuma ve müzik dinleme olduğunu ifade etmektedirler. Balcı (2003)'nin Ankara'daki üniversite öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılımları ile ilgili olarak yaptığı çalışmada, öğrencilerin serbest zamanlarında çoğunlukla sinemaya gittikleri, müzik dinledikleri daha az oranda internet kullandıkları ve futbol oynadıkları görülmektedir. Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nda öğrenimine devam eden öğrencilerden %46,1'inin serbest zamanlarında kitap okuyor olması sevindirici bir sonuçtur. Çünkü Balcı (2003)'nin Ankara'daki üniversite öğrencilerin yönelik olarak yaptığı çalışmada, 803 öğrenciden sadece %2'si serbest zamanını değerlendirmek için kitap okuduğunu belirtmiştir. Demiray (1987) tarafında yapılan çalışmada ise, rekreatif etkinlik olarak da öğrencilerin en çok izleyici olarak (%45) ve spor yaparak (%37) sporla uğraştıkları, sporla ilgilenenlerin yüksek gelire sahip oldukları, güzel sanatlara ve el sanatlarına ise fazla ilgi gösterilmediği ortaya konulmaktadır (Karaküçük, 1999). Gökmen ve ark. (1985) tarafından yapılan çalışmada ise, serbest zamanda katılım gösterilen etkinliklerin sırasıyla; müzik dinlemek, arkadaş toplantıları, okuma, sinema, sohbet, TV

izleme, futbol, yürüyüş, radyo dinlemek olduğu görülmektedir (Karaküçük, 1999).

Öğrencilerin çoğunluğu (%76,3) sıkıntıdan kurtulduğu için etkinliklere katıldığını, büyük bir kısmı da (%69,8) mutlu olduğu ve (%66,2) arkadaşlarıyla beraber olabildiği için serbest zaman etkinliklerine katıldığını ifade etmişlerdir. Ersoy ve Güldemir'in (2008) Selçuk Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde yaptıkları çalışmada da benzer sonuçlar görülmektedir. Söz konusu çalışmada mutlu olma, stresten uzaklaşma, dinlendirici bulma vb sonuçlar çoğunluğu oluşturmaktadır. Gökmen ve ark. (1985) tarafından yapılan çalışmada ise serbest zamanda gerçekleştirilen etkinliklere katılma nedenleri sırasıyla; eğlenceli ve zevkli buldukları için, eğitici ve yararlı yapacakları başka etkinlik olmadığı için, arkadaşlarıyla birlikte olabildikleri için, aileden izin almayı kolaylaştırdığı için, sıkıntılardan kurtulup rahatladıkları için olduğu belirlenmiştir(Karaküçük, 1999).

Serbest zaman etkinliklerine katılmak isteyip de katılamayan öğrencilerin katılamama nedenlerinin başında maddi nedenler (%54,2) gelmekte ise de, içinde bulunduğu ortamın engel olması da yüksek bir orana (%33,5) sahiptir (Tablo 9). Oysa rekreasyonel faaliyetlerde "inisiyatif" kişinin kendisine bırakılmalıdır. Kişinin kendi dışında, kendisi için hazırlanmış yönetmelikler ve politikaların bu hususta iyi sonuçlar vermediği görülmektedir (Karaküçük, 1999). Ersoy ve Güldemir'in (2008) yaptıkları çalışmada; etkinliklere katılmama nedenlerinin başında zaman darlığının söz konusu olduğunu, daha sonra ise ekonomik yetersizlik ve ulaşım zorluğunun olduğunu ifade etmişlerdir.

Öğrenciler, Eğirdir İlçesi'nde olması durumunda serbest zamanlarını geçirebilecekleri aktivite alanları olarak sinema (%78,4), alışveriş merkezi (%71,3), eğlence merkezi (%68), spor tesisleri (%64,4) ve kafe-bar (%62,3) istemektedirler (Tablo 10). Burada elde edilen veriler, Önder (2003) tarafından Selçuk Üniversitesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilim ve talepleri ile ilgili

olarak yapılan çalışmada, öğrencilerin Konya Kenti'nde yer verilmesini istedikleri rekreasyonel alan ve aktiviteler ile fazla benzerlik göstermemektedir. Zira öğrenciler söz konusu çalışmada Konya Kenti'nde çok amaçlı kültür merkezi, spor sitesi, eğlence merkezi, tiyatro, konser salonu ile bisiklet yolu ve kent parkı talebinde bulunmuştur. Ancak en büyük metropol şehirlerinden birisi olan Konya Kent Merkezi ile Eğirdir İlçe Merkezi'nin karşılaştırılması doğru değildir. Çünkü Eğirdir İlçesi'nde sinema ve yeterli büyüklükte alışveriş merkezleri ile eğlence merkezleri zaten bulunmamaktadır. Öğrencilerin bunları talep etmeleri ise beklenen bir sonuçtur. Ancak bununla birlikte Eğirdir İlçesi'nde kapalı spor salonu ve futbol sahası olmasına rağmen, öğrenciler tarafından fazla tercih edilmemekte, hatta eğitim döneminde kişisel, sınıflar arası veya programlar arası çeşitli spor dallarında müsabakalar düzenlenmesine rağmen katılım fazla olmamaktadır.

SONUÇ

Genel olarak, öğrencilerin Eğirdir ilçe merkezinde serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri yeterli ortamlarının bulamadıkları söylenebilir. Öğrenciler, serbest zamanlarını genellikle kışın koridorlarda, dersliklerde, bahar aylarında okul bahçesinde geçirmeyi tercih etmektedirler.

Eğirdir Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören gençlerin, ekonomik yetersizliklerden dolayı pasif etkinliklere daha fazla zaman ayırdıkları görülmektedir. Bu nedenle üniversitelerin çevresinde gençlerin serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri tesisler, lokaller ve hobi kulüpleri kurulmalıdır. Öğrenciler için bu yönde hazırlanacak programlar, eğlencenin yanı sıra aynı zamanda fiziksel ve düşünsel kapasitelerini geliştirecek, onlara beceriler kazandıracak şekilde planlanmalıdır.

Eğirdir'de öğrenimlerini devam ettiren öğrencilerin, sahip oldukları enerjiyi serbest zamanlarında olumlu yönde harcayabilecekleri spor, müzik, sanat vb.

etkinliklerle değerlendirebilecekleri yerler hazırlanmalı, tesis, malzeme ve materyallerin sağlanması için gerekli ortamlar oluşturulmalıdır. Ayrıca, Meslek Yüksekokulu'nda sosyo-kültürel, sportif ve bilimsel etkinliklere (panel, konferans, seminer v.b) daha fazla yer verilerek öğrencilerin çok yönlü yetişmelerine katkıda bulunulabilir. Bunların yanı sıra ilçede mevcut olmayan, engelli öğrencilerin yararlanabilecekleri rekreasyonel olanaklar da gözden geçirilmelidir. Gençlerin, kampüsteki serbest zaman değerlendirme faaliyetlerine katılabilmek için destek ve teşvik beklemekte olduğu gerçeğinden yola çıkarak bu konuda gereken ilgi ve yardımın gösterilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Balcı, V., 2003. Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması. Milli Eğitim Dergisi, Sayı:158. Ankara.
- Bayraktar, A., 1972. Rekreasyon Turizm İlişkileri ve Bu Konular İle İlgili Tesislerde Peyzaj Planlamanın Önemi, Peyzaj Mimarlığı, 3.
- Çınar, V. ve Sanioğlu, A., 2004. Farklı Branşlardaki Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Rekreasyon Faaliyetlerine Katılımlarının Değerlendirilmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:11, s. 271. Konya.
- Çorbacı, Ö. L., Güleç, S. ve Topay, M., 2005. ZKÜ Merkez Kampüsü Isı Merkezi Yolu ve Çevresi Peyzaj ve Rekreasyon Projesi. ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi, Cilt:7, Sayı:7, s. 24-34.
- Çubuk, M., 1981. Turizmin Dinlenme, Eğlenme ve Boş Zamanlarını Değerlendirme ile Bütünleşmesi, Yeniden Tanım Denemesi ve Turizm Planlamasında Sistemli Bir Yaklaşım. Mimar Sinan Üniversitesi, Doktora Tezi, İstanbul.
- Ersoy, S. ve Güldemir, O., 2008. Üniversite Öğrencilerinin Boş Zamanlarını Değerlendirme Faaliyetlerinin Sosyoekonomik Boyutu Üzerine Bir İnceleme. 17. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 01-03 Eylül 2008. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Sakarya.
- Kalem, S., 2001. Doğal ve Kültürel Değerlerinin Korunabilmesi İçin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Bir Yöntem Yaklaşımı ve Kastamonu İli Kıyı Bölgesi ve Yakın Çevresinde Uygulanması. A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Karaküçük, S. 1999. Rekreasyon Boş Zaman Değerlendirme. Bağırğan Yayınevi, ISBN 975-581-048-X, Ankara.
- Koç, N., 1991. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü Rekreasyon Ders Notları, Ankara.
- Kurum, E. 1992. Beynam Muhafaza Ormanı ve Yakın Çevresinin Ankara Kenti Rekreasyon Sistemi Açısından Koruma, Kullanım ve Planlama İlkelerinin Saptanması Üzerinde Bir Araştırma. A.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı ABD, Doktora Tezi, Ankara.
- Mansuroğlu, S., 2002. Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Özellikleri ve Dış Mekan Rekreasyon Eğilimlerinin Belirlenmesi. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 15 (2): s. 53-62. Antalya.
- Önder, S., 2003. Selçuk Üniversitesi Öğrencilerinin Rekreasyonel Eğilim ve Taleplerinin Belirlenmesi Üzerinde Bir Araştırma. S.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi, 17 (32): s. 31-38.
- Tekin, M., 2007. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Serbest Zamanlarını Değerlendirme Anlayış ve Alışkanlıkları. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8:13, s. 111-120.
- Zengin, E., Sertbaş, K. ve Kolayış, H., 2009. Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Boş Zaman Profilleri ve Raket Sporlarına Gösterdikleri İlgi Düzeylerinin Araştırılması. Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi, Elektronik Dergi, Cilt:1, Sayı:1.